

1. Заборовець Ю.О. Сутність, зміст та перспективи розвитку інноваційних технологій у банківських установах України / Заборовець Ю.О. // Міжнародний науково-виробничий журнал. – 2014. – С. 1–6.

2. Стратегія Національного банку України. Програма дій 2019 [Електронний ресурс] / Банк України Національний. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=86050888>.

3. Про фінансовий стан банківської системи на початок 2019 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finbalance.com.ua/news/NBU---pro-finansoviy-stan-bankivsko-sistemi-stanom-na-pochatok-2019-roku>.

4. Розвиток фінансових інновацій [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://pidruchniki.com/73292/investuvannya/rozvitok_finansovih_innovatsiy.

5. Трудова М.Є. Інноваційні перспективи розвитку в банківській системі України / Трудова М.Є. // ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО. – 2016. – №3. – С. 1–6.

6. Що чекає банківський сектор у 2019 році? [Електронний ресурс] / Фінансовий клуб. – Режим доступу до ресурсу: <https://finclub.net/video-foto/shcho-chekae-bankivskij-sektor-u-2019-rotsi-onlajn-translyatsiya.html>.

Стечишин Т.

*доцент кафедри банківської справи
Тернопільський національний економічний університет*

НЕОБАНКИ: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

У зв'язку з розвитком Інтернет-технологій почала змінюватися споживча поведінка в багатьох сферах і банкінг – не виняток. Інтернет-банкінг замінює фізичні відділення, мобільний банкінг замінює гаманці і картки, все більше звернень до контакт-центрів здійснюється за допомогою чатів, навіть sms-повідомлення про рух по рахунку мігрують в viber і push-повідомлення додатків. Це призводить до появи та поширення так званої «віртуальної моделі» банку, яка істотно відрізняється від традиційної, що складається з мережі банківських відділень. У віртуальній моделі не відбувається безпосередніх контактів клієнтів зі службовцями банків, а використовуються різноманітні багатоканальні системи надання послуг, наприклад, банкомати, телефонні і «домашні» банки, що забезпечують прямий доступ клієнтів до банківських послуг незалежно від їх територіального розміщення. Як правило, інформаційні системи таких банків включають в себе робочі місця операторів, які оснащені обладнанням, інтегруючим звукові сигнали (голос) і цифрові дані, і надійно захищені завдяки пристроям, що реєструють і запам'ятовують голос і контролюють доступ до системи. Такі віртуальні моделі банківництва дістали назву необанки.

Чим же відрізняється «необанк» від інтернет-сервісу класичної банківської установи? Відповідно до загального визначення **необанк** – це компанія, яка забезпечує банківський і платіжний сервіс без традиційної інфраструктури банківських відділень [4]. Необанкінг зазвичай включає такі функції, як класична або віртуальна платіжна картка, мобільні депозити, індивідуальні платежі з

використанням телефонних номерів, електронних листів або навіть ідентифікаторів в соціальних мережах, інструменти мобільного бюджетування та цифрові квитанції в реальному часі.

Необанки, як правило, це повністю онлайн компанії, побудовані з чистого аркуша на нових технологічних платформах. Часто необанки пропонують більш високі процентні ставки, іноді комісію за обслуговування карткового рахунку, однак це завжди більш високий клас взаємодії з клієнтом і підтримки. За кордоном необанки або самі отримують банківську ліцензію, або оперують на базі одного з існуючих банків, по суті купуючи оптом послуги у фінансової організації, яка надає ліцензію, і продаючи їх в роздріб своїм клієнтам.

Одним із перших «віртуальних» фінансових установ вважається американський Security First Network Bank, який розпочав свою діяльність ще в далекому 1995 році. Причому, буквально через півтора року його активи досягли \$40 млн., а кількість відкритих рахунків – 10 000. У Європі першим банком без офісної мережі 1996 року став німецький Advance Bank. Щоправда, він проіснував лише сім років і в 2003 році був ліквідований [2]. Найбільшого успіху серед європейських банків такого роду (їх називають ще «прямими або ж необанками») досяг створений в 1989 р англійський банк Фест Директ (філія Мідленд Банку), обслуговуючий сьогодні понад 500 тис. клієнтів. Успішний розвиток прямих банків у Великобританії призвів до того, що англійськими банками було закрито близько чверті їх звичайних відділень, а число банківських службовців скоротилася за останні 3-5 років з 500 тис. до 350 тис., помітно зросла кількість зайнятих неповний робочий день [1]. На початку січня китайська компанія Tencent, одна з найбільших в світі ІТ-компаній, запустила свій «тільки-онлайн» приватний банк – WeBank. У Китаї більшість банків – державні. Акції Tencent вирости на 13% протягом тижня. Аналітики називають це новою ерою експансії на ринки, що розвиваються. Прем'єр-міністр Китаю охарактеризував ситуацію наступним чином: «Маленький крок для WeBank, один гігантський крок для фінансової реформи».

В Україні вже було кілька заяв про створення віртуальних банків, але поняття віртуального банку передбачає відсутність необхідності відвідувати відділення для того, щоб стати клієнтом банку і здійснювати операції і, до гордості банкірів – наявність повноцінної банківської ліцензії. Лише кілька банків надають можливість клієнту вперше відкрити рахунок, замовивши карту, або оформивши депозит і отримати продукти та документи кур'єром.

Варто звернути увагу на те, що в Україні відкрити рахунок у банку без відвідування фізичного відділення і без підписання договору в паперовій формі практично неможливо. Однією з останніх і ключовою перепорою на шляху розвитку віртуальних банків в Україні сьогодні є відсутність повноцінного правового статусу та доступності електронного підпису для приватних осіб.

На допомогу віртуальним банкам по-українськи приходять електронні гроші, що дозволяють відкривати рахунки в повноцінному онлайн-режимі, при цьому ви відразу отримуєте доступ до фінансових інструментів, а поповнити свій новий електронний рахунок можна за допомогою будь-якого знайомого вам терміналу або, скориставшись картою іншого банку, наприклад, це може бути ваша

зарплатна картка від банку, що не розвиває дистанційні канали обслуговування і, тим самим, що обмежує вас у свободі управління власними фінансами.

Яскравим прикладом віртуального банку в Україні став Монобанк. Проте, **Монобанк – не зовсім банк у звичному розумінні цього слова.** У проекту немає банківської ліцензії, яка видається НБУ і надає право проводити розрахункові операції, приймати гроші на депозити або видавати кредити. Монобанк – це всього лише онлайн-сервіс, який забезпечує доступ до банківських послуг. При цьому безпосередньо операції здійснює Universal Bank. Він є фінансовим партнером Монобанк і саме він оперує грошима клієнтів. Іншими словами, підключаючись до онлайн-сервісу, людина, по суті, стає клієнтом Universal Bank. Але доступ до його послуг він отримує не безпосередньо у відділеннях Universal'a, а дистанційно через Монобанк. По суті, **Монобанк пропонує клієнтам розрахункові операції.** Розмістити депозит, наприклад, з його допомогою не можна. Проте доступні перекази між картками, оплата різноманітних послуг та сервісів (поповнення мобільних рахунків, комунальні та бюджетні платежі), кредитний ліміт [3].

Головними перевагами Монобанк є простота і зручність використання рахунку – те, що у світовій практиці називається UX (User Experience). В нашому технологічному суспільстві, обділеному вільним часом, тільки один цей фактор може зіграти вирішальну роль в популярності продукту. Однак, незважаючи на величезну кількість позитивних сторін нового сервісу, Монобанк буде непросто в реаліях українського банківського регулювання, зокрема в питаннях стосовно відкриття і ведення банківських рахунків. І тут вся справа в досить консервативному підході нашого законодавства.

Нині найбільшою перепорою у розвитку необанків є національне законодавство, яке потребує удосконалення відповідно до вимог сьогодення. Насамперед це питання ліцензування діяльності. Окрім того, як вже згадувалось, це відсутність повноцінного правового статусу та доступності електронного підпису для приватних осіб. Всі зазначені вище вимоги законодавства, звичайно, не дозволяють на сьогоднішній день ефективно впроваджувати інновації в сфері банківського обслуговування. Тим не менш, намічені тенденції в підходах Нацбанку України та інших регуляторів дають можливість очікувати на позитивні зміни у регулюванні вже найближчим часом. Можливо, вже в найближчому майбутньому національні підходи будуть уніфіковані з підходами тієї ж PSD2. Відтак, немає сумнівів, що при правильному реагуванні нашого законодавства на тенденції, що намітилися, Україна зможе зайняти місце в лідерах світових інноваційних економік.

Література:

1. Щербакова Г. «Виртуальный» банк [Електронний ресурс] / Щербакова Г. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.sice.ru/cnts/1137.html>.
2. Савченко Ю. Чи є в Україні віртуальні банки? [Електронний ресурс] / Юрій Савченко. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/359990/avtorski-kolonky-chy-ye-v-ukrayini-virtualni-banku>.

3. Банк у кишені: що таке Monobank [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mind.ua/publications/20179026-bank-u-kisheni-shcho-take-monobank>.

4. Паперник С. Фінтех та Україна: Банк у кишені [Електронний ресурс] / Сергій Паперник – Режим доступу до ресурсу: <https://evris.law/uk/bank-u-kisheni/>.

Стогнийчук Екатерина Алексеевна
*студентка 4 курса факультета финансов и банковского дела
Одесского национального экономического университета
Научный руководитель - к.э.н., доцент кафедры банковского дела
Одесского национального экономического университета Сырчин А.Л.*

КОММЕРЧЕСКИЙ КРЕДИТ И ЕГО СОВРЕМЕННЫЕ МОДИФИКАЦИИ

В современных условиях Украина активно ищет пути перехода к рыночной экономике, именно в связи с этим появилась необходимость глобального применения инструментов, непосредственно, развитой рыночной экономики. Кредит занимает важное место в ряду таких инструментов, и, конечно же, коммерческий кредит, как один из его важных видов. Исследования развития коммерческого кредита другими странами, а так же опыт нашей страны необходимо применять для успешного использования именно коммерческого кредита.

Коммерческий кредит - особая форма экономических отношений между кредитором и заемщиком [1, с.385]. Особенность этих отношений в том, что сам кредитор предоставляет заемщику кредит, точнее он предоставляет отсрочку платежа по отпущенным товарам или оказанным услугам. Но это и есть кредит, а, поскольку переданная заемщику стоимость выражена в товарной форме, то и сам кредит является товарным. Происходящая при этом передача стоимости представляет не что иное, как куплю и продажу товара, т.е. коммерческую сделку, а потому и сам кредит получил название коммерческого кредита.

На данном этапе возможности использования всемирной сети Интернет рассматривается банковским сектором для автоматизированного оформления как корпоративных, так и синдицированных кредитов. Результатом этой работы могут стать «реверсивные» (обратные) аукционы, в процессе которых, непосредственно, корпорации выставляют свои спецификации по необходимым им кредитам, а банки участвуют в торгах за право выделения таких кредитов. Несмотря на то, что в повседневную практику ещё не вошло проведение электронных торгов через Интернет, рынок активно подталкивает банковский сектор к использованию такой системы. Существует предположение, что если банки не оценят эту идею, то ее реализацию возьмут на себя многочисленные небанковские учреждения [2, с.12].

Сократить операционные расходы, более эффективно обеспечивать кредитные гарантии и осуществлять торговлю кредитами, всё это банкам сможет